

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Frit Danmark

2. Aarg. Nr. 3

Udgivet af en Kreds af Danske

Juni 1933

Vort Demokrati - og Jøderne!

Bag Professorkonkurrencens Kulisser

De faa, der endnu føler sig kaldede til at tage Ministeriet Scavenius i Forsvar, fremhæver som en af dets faa Fordele, at det i hvert Fald danner Bolværk mod de værste nazistiske Udskejelser, og saaledes blandt andet hindrer Indførelsen af Undtagelsestilstand for Jøderne i det danske Samfund. Som den efterfølgende Beretning vil vise, er Sandheden den, at nok er ingen „Jødelov“ fremsat eller gennemført paa Rigsdagen, men bag Befolkningens Ryg har Regeringen administrativt vedtaget og gennemført Forholdsregler af en Jødelovs Karakter.

Efter Besættelsen af et Professorat ved Tandlægehøjskolen henvendte en forsmaaet Ansøger sig til Departementschef Graae i Undervisningsministeriet for at spørge, hvorfor han ikke havde faaet Stillingen. Departementschefen, der efter Sigende med Føje kunde have begrundet Forholdet med en Henviisning til Vedkommendes ringere Kvalifikationer, oplyste ham i Stedet om, at hans ikke-ariske Afstamning paa Forhaand udelukkede ham fra at komme i Betragtning, idet Regeringen havde vedtaget ikke at ansætte jødiske Embedsmænd for ikke at støde de tyske Nazister!

Med denne Oplysning henvendte den forbigaaede sig til Almindelig dansk Lægeforening, hvor Meddelelsen vakte forstaaeligt Røre, da man vidste, at Universitetet netop stod overfor Afholdelse af en Konkurrence om Professoratet i Børnesygdomme, hvori den ene Deltager var Jøde. Lægeforeningens Formand fandt med Rette, at det var en forargelig Komædie, hvis det paa Forhaand var givet, at denne Mand, uanset sine Præstationer, ikke kunde vælges. Overkirurg Fenger gjorde derfor Fakultetets Dekan og Dømmerkomitéens Formand, Professor Rydberg, opmærksom paa Sagen i et Brev. Det blev samtidig kendt, at Departementschefen ved en Drøftelse af den forestaaende Konkurrence havde udtalt,

at hvis den jødiske Deltager blev eenstemmigt indstillet, vilde Regeringen maaske bøje sig. Man skulde herefter tro, at Konkurrenceudvalget havde samlet sig til Protest; men det skete ikke; thi ganske vist kendte efterhaanden alle Parter Sagen, men officielt blev den ikke forelagt Fakultet eller Udvalg — det hindredes formentlig af den særlige Kamarilla, der ved slige pinlige Lejligheder udfolder sin underjordiske Virksomhed i Universitets- og undervisningsministerielle Kredse. Intet var sket — Konkurrencen kunde gaa sin Gang.

FRIT DANMARK kendte paa et tidligt Tidspunkt disse Forhold, men ansaa det af Hensyn til Konkurrencens Deltagere for rigtigst at vente med at fremdrage dem til Resultatet forelaa. Nu er Dr. Plum valgt til Professor, og vi har ingen Grund til at betvivle, at dette Valg er truffet af rent saglige Grunde. Det er ikke denne konkrete Sag, der har almen Interesse, men det Faktum — der siden er blevet bekræftet i private Samtaler af et Par Ministre — at vor nuværende Regering ogsaa med Hensyn til Jøderne i al Stilhed forvalter vort Samfund i Nazismens Aand.

Fremgangsmaaden er typisk for hele Scavenius Ministeriets Virkemaade: Udadtil bevares den demokratiske Maske, der skal berolige Befolkningen og den frie Verden. Men i Realiteten administreres der som i de Lande, hvor aabenlyse Nazister er sat til at styre. Det afgørende er ikke den Grad, disse Foranstaltninger naar, men deres Karakter af utvetydige Krænkelser af Demokratiets bærende Principper. Derfor er der ikke noget opmuntrende eller nogen Sejr i, at det danske Nazistparti og Blade som „Kamptegnet“ o. l. gaar deres Opløsning i Møde. Det skyldes ene og alene, at Besættelsesmagten ikke har Interesse i at understøtte Organer af denne Art, da „vore egne“ Myndigheder

selv gennemfører de Opgaver, Quislingpartierne har paataget sig i andre Lande. Fordelen for Tyskerne er iøjnefaldende: en demokratisk maskeret Scavenius og en venligt smilende Best har langt større Muligheder for at opretholde „Ro og Orden“ end en umaskeret Quisling eller Terboven.

Men vi lader os ikke bedrage. Vi ser den

ubønhørlige Virkelighed bag den demokratiske Kamouflage. Og vi maa forvente det Forhold, vi her har fremdraget, gjort til Genstand for en Forespørgsel til Regeringen i den Rigsdag, der i Marts lod sig vælge som Demokratiets Garant overfor vort parlamentarisk sammensatte Ministerium.

*

Kongens paatvungne Tale

Der var engang, da Kongen optraadte med Styrke overfor de tyske Generaler. Ad uforklarlige Veje naaede Meddelelse herom ud i Folket, og der dannede sig et Billede af den ranke Konge, der forstod at sætte sig i Respekt hos de tyske Besættelsesmyndigheder. Til stort Raseri for Scavenius blev Kongen den centrale Figur i Modstanden mod Nazismen. Senere talte Scavenius til den samlede Presse om »den hysteriske Kongeforgudelse«, der nu ikke længere havde noget at holde sig til. — Det var i Efteraaret 1942, da Hitler ikke længere vilde vedkende sig Kong Christian efter dennes kortfattede Telegram og derfor suspenderede den danske Konge fra enhver Forbindelse i Forholdet til Tyskland. Gesandten Renthe-Fink, der iøvrigt var ganske uskyldig i den Forbindelse, blev afskediget paa graat Papir. Han havde ikke forstaaet at vinde Danmark!

Som bekendt fik hans Efterfølger, Dr. Best, overdraget den Opgave, som tidligere havde tilkommet Danmarks Konge, nemlig at vælge Statsminister og godkende Ministeriet. Overfor en Rigsdag, der kun rent forbigaaende havde sat sig til Modværge, fik Best let Spil, og gennemtrufede Scavenius. Imens laa den dødssyge Konge paa sit Hospitalsleje. Selvom Kronprinsefamilien paa et vist Tidspunkt havde vist en udmærket fast Holdning overfor de tyske Krav og var indstillet paa at tage Følgerne af en Konflikt, saa kan man sige sig selv, at med den sygdomsudmattede Konge som Raadgiver og med en Rigsdag, der dog øjnede Muligheden af at bevare en vis Indflydelse — kunde Resultatet kun blive, at Best valgte Scavenius.

Best-Scavenius' fælles Politik er velkendt. Efter deres Program skal Danmark idag, hvor Afslutningen paa det store Verdensopgør nærmer sig takket være de Allieredes enorme

Anspændelse, blot hygge sig med Tyskland og — formedelst vore egne Penge — lave endnu mere Krigsmateriel til det Land, hvis Nederlag er Vejen til Danmarks Frigørelse. Hvis denne Politik uhindret faar Lov at føres igennem, maa Amerikanere og Englændere faa den Opfattelse, at man kan faa Danskere til alt, naar de blot bliver godt betalt og faar godt at spise. Og endnu værre er det, at vi ender med selv at faa den samme Forestilling om os som Folk og Nation.

Derfor Kampen. Derfor sættes Sabotagen ind! Det er den eneste Maade, vi Danske kan kæmpe paa idag og give vort Besyv med i det store Opgør. Vi skal nægte at lave Krigsmateriel til Tyskerne. Ødelægge Maskinerne, der frembringer det, brænde de Varer, Tyskevne har haardest Brug for i deres Krigsmaskine. Den mest haardhændede Sabotage skal udføres af dem, der har Kendskab og Redskaber, den passive af os alle. At Kampen er populær i Befolkningen, ser man af det stille danske Smil ved Meddelelsen om nye Ødelæggelser, — et Udtryk for Forstaaelse og Tilfredshed over, at modige Mænd vil gøre dette Arbejde selv med Fare for at ende i tyske Fængsler, ja med Fare for deres Liv. Intet Under, at Krigsfabrikantene bliver ængstelige.

Under denne danske Offensiv har Scavenius, Best og Co. spekuleret paa, hvorledes de skulde standse Sabotagen. De er klare over, at hele den brede Befolkning staar bagved. Kun tyskvenlige, renlivede Materialister og kortsynede frygtsomme fordømmer den. — Lod man Scavenius tale i Radioen, vilde det være at hælde Olie paa Ilden. Man forsøgte Udtalelser fra Rigsdagen, men alle ved jo, at vore Politikere i offentlige Udtalelser af denne Art maa lade sig diktere af Tyskerne

— selv Christmas Møller maatte gøre det, saa længe han var Minister.

Tilbage blev saa Kongen. Hans Popularitet maatte kunne udnyttes overfor Folket. Scavenius gik derfor til Majestæten, men denne sagde Nej. Han indvendte med Rette, at de Mænd, der paa denne Maade satte Livet paa Spil for deres Land, næppe vilde lytte til, hvad han sagde. Men Scavenius og Dr. Best blev ved at herse med og true den gamle syge Konge saalænge, til han holdt den Tale, vi har hørt.

Ingen skal lade sig vildlede af den. Kongen har sit Hjerte et helt andet Sted end »efter de Linier, som Regering og Rigsdag i fuld Enighed har fastlagt«. Alle ærlige Danske har deres Hjerte et helt andet Sted.

Vi er ikke en udlevet Nation, hvor den enkelte ikke vil ofre sit Liv for at være med, naar Timen en Dag kommer til at drive Tyskerne ud af Landet, den Dag Englænderne gaar i Land for at tage ordentlig fat. I Mellemtiden er det en Pligt for hver enkelt af os at gøre sit til, at vi ikke forsyner Tysklands Krigsmaskine med Vaaben. Enhver

maa gøre sin Pligt i Ansvar overfor Historiens Dom.

En ansvarsbevidst Dansker.

Ovenstaaende Artikel har FRIT DANMARK modtaget fra en meget agtet konservativ Mand. Vi kan tilføje, at naar vi ikke oftere har beskæftiget os med Kongens Stilling her i Bladet, er det i Erkendelse af, at det konstitutionelle Monarki binder Hans Majestæt til ikke at føre nogen selvstændig Politik, men at handle i Overensstemmelse med Regeringen. De Mennesker, der har næret Illusioner om det modsatte, har maattet føle sig skuffet af Kongens sidste Tale, vi andre ikke. Vi føler os — med Indsenderen — overbevist om, at Kongens Hjerte ikke ligger i hans Ord. Naar Kongen allerede nu overtog Regeringen, som han først havde tænkt sig at føre fra 1. Juli, og naar han talte, som han gjorde, maa det, trods alle Hr. Eskelunds emsige Dementier, ses i Sammenhæng med Dr. Bests Besøg nogle faa Dage før. Denne sande Baggrund for Kongens Tale er saa velkendt i Befolkningen, at Talen ikke gjorde noget virkeligt Indtryk.

„Til Tjeneste, Hr. Goebbels“

Et af Goebbels' mange Forsøg paa at skabe Konflikter mellem de Allierede var Historien om de polske Officersgrave ved Smolensk, — „Den nye Rigsdagsbrand“, som Amerikanerne døbte Affæren. Da ingen rigtig troede paa Eventyret om de Tusinder velbevarede Lig i fuld Uniform med alle Identifikationspapirer i Lommerne, der skulde have ligget i Jorden i tre Aar, vilde Goebbels stive Troværdigheden af ved at lade Fundet undersøge af en international Kommission. Den bestod af Retsmedicinere fra en Række Aksestater, efter Forlydende alle Akse-Sympatisører, samt — og det er det, der interesserer os — en Dansker, Dr. Tramsen fra Retsmedicinsk Institut. Denne unge Læge blev opfordret af sine Overordnede til at deltage i Undersøgelsen, og indvilligede. Han hævder først i Berlin at være blevet klar over, at det ikke var Røde Kors, der stod i Spidsen for Ekspeditionen, — men selv da han opdagede Sagens rette Sammen-

hæng, nægtede han ikke at deltage og fik sammen med de øvrige Lov til i ærbødig Afstand at betragte 9 Lig samt at obducere eet, hvilket naturligvis ikke kunde bidrage til at opklare, hvem der havde ombragt dem, og om de døde var Polakker, Russere eller hvad. Dr. Tramsens Navn findes under den Erklæring, Kommissionen fik oplæst til Vedtagelse før Hjemrejsen.

Denne Begivenhed er et Tegn paa, med hvilken Beredvillighed danske Myndigheder og Enkeltpersoner stadig gaar Nazisternes Ærinde. Dr. Tramsens Overordnede burde blankt have afvist enhver Henvendelse om at deltage i denne Maskeradedeforestilling; i Stedet paalagde de den unge Retsmediciner Opgaven. Dr. Tramsen selv burde have vist det Mod at sige Nej, i hvert Fald da han opdagede Sagens rette Sammenhæng i Berlin. Maaske har han handlet af Frygt for Konsekvenserne ved at indtage en rank Holdning, men det

maa huskes, at Hundreder andre Danske har sat ethvert personligt Hensyn til Side for at slutte op i de Rækker, der kæmper mod vort Lands Fjender.

Vi bragte i forrige Nummer af FRIT DANMARK en Beretning om, hvorledes hollandske Læger har sluttet sig sammen i Kamp mod deres Lands Undertrykkere og netop gennem deres Standhættighed havde formaaet at sætte de tyske Nazister saa grundigt til Vægs, at de næppe oftere vil blande sig i hollandske Lægers Forhold eller søge Assistance hos hol-

landske Læger til saadanne provokatoriske Formaal, som at være Garanter for „Ægtheden“ af odiøse Ligfund. Vi har en Del at lære af Eksemplerne fra de øvrige undertrykte Lande. Den Blødagtighed, den Given efter for tyske Magtbud eller for elskværdige Henstillinger, som alt for mange Danske stadig udviser, er ikke bedre end den Tjenstvillighed, hvormed vort Lands 5. Kolonne stiller sig selv til Disposition for Undertrykkerne. Vi maa lære at holde Ryggen rank, uanset hvad det koster.

2 Frihedskæmpere dræbt

Den 16. Maj blev der løsnet Skud mellem Sabotagevagter og Frihedskæmpere i Holbæk, hvorved to Sabotagevagter og to Frihedskæmpere saaredes. Det erkendes officielt, at Sabotagevagterne skød først, men iøvrigt hviler der Mystik over Begivenheden. Frihedskæmperne flygtede i en Baad til Jægerspris, hvor de blev opdagede og maatte gaa i Land. En af dem, Baadebygger Harry Svend Plambæk, Rørsangervej 1, var saaret i Hoften, saa han ikke kunde gaa. Han bad sine Kammerater bringe sig selv i Sikkerhed, idet han tilføjede: „Mig faar de ikke noget ud af!“ Da han var blevet alene, skød han sig for ikke at komme til at røbe andre under den tyske Tortur. De flygtede blev jagttaget i Skovene af Savværksejer Gøtsæd, Kulhus Savværk pr. Jægerspris, der henledte Politiets Opmærksomhed paa dem. De blev fanget og efter moderne dansk Politik straks overladt til Gestapo, hvor de siden har været holdt i Lænker i Mørkeceller og underkastet de Pinsler, som de nazistiske Undertrykkere har gjort sig til Me- stre i.

Natten til den 28. Maj blev en anden Frihedskæmper skudt i Aarhus; samtidig saaredes en Sabotagevagt saa haardt, at han senere er afgaaet ved Døden. Ogsaa i dette Tilfælde var det Sabotagevagterne, der skød først, og om den døde Sabotagevagts danskfjendtlige Indstilling faar man et Indtryk gennem Dagspressen, ifølge hvis Referat hans sidste Ord skal have været: „Jeg fik ham. Jeg fik ham!“ En

Udtalelse, der kunde tyde paa, at Hr. Thune Jacobsen har haft Held til at indgyde ialfald nogle af Sabotagevagterne sin Opfattelse, nemlig at alle danske Frihedskæmpere skal jages med samme Brutalitet og Hensynsløshed, som man jager vilde Dyr.

Hermed er Sabotagen gaaet ind i en ny Fase, hvor blodige Begivenheder ikke kan undgaas. Det er ikke Frihedskæmperne, der har Ansvaret for denne Udvikling: Enhver ved, at de hidtil har udført deres nationale Kampvirksomhed med en enestaaende Hensynsfuldhed overfor deres Landsmænds Liv. Arbejdere og Sabotagevagter er altid blevet bragt i Sikkerhed, før Sprængning eller Ildspaaesættelse fandt Sted. Nej, Ansvaret for de danske Liv, Sabotagen kommer til at koste, ligger hos Tyskerne, der har besat vort Land, hos de Industriledere, der af Profitbegær paa-tager sig Krigsleverancer til Nazisterne, hvilket ingen af dem er tvunget til at gøre, hos vore Myndigheder, der har ladet Vagterne bevæbne, og endelig hos de Mennesker, der af egen fri Vilje, for Penge har paa-taget sig den landsforræderiske Op-gave at optræde som Beskyttere af Krigsmateriel og andre Produkter, som skal anvendes til at hjælpe Danmarks Fjender til at vinde Krigen og dermed endeligt udslutte vor Selvstændighed.

Om Tyskerne og vore ansvarlige Retsmyndigheder har vi ofte talt. Vi skal her kun fremhæve, at de Mennesker, der paa-tager sig at være Sabotagevagt, som lader sig bevæbne, og som gør Brug af

deres Vaaben, maa vide, at de derved træder aktivt ind i Krigen paa Hitlers Side — med de Konsekvenser, det vil medføre for dem, naar Krigen er forbi. Det samme gælder Folk, der som Savværksejer Gotsæd bringer Landsmænd i Gestapos Vold.

Vi skal ikke beklage de modige Mænd, der har ofret deres Liv i maalbevidste Bestræbelser paa at reducere Danmarks Andel i den tyske Krig. De vidste, hvad de gjorde. De var Soldater i Demokrati-

ets Hær og delte Skæbne med deres Kammerater i de Allieredes Rækker. Men vi skal minde om, at de ved at sætte deres eget Liv ind har sparet adskillige Landsmænds Liv, fordi enhver vellykket Sabotagehandling overflødiggør et Bombeangreb fra Luften. — Ogsaa dette skal vi tænke paa, naar vi mindes dem som Frihedens sande Forkæmpere. De døde for Danmarks Sag, for Frihedens, Fremskridtets og Retfærdighedens Sag.

*

Tysk Ekspropriation er nu ganske tøjlesløs

Allerede fra Besættelsens første Dage har tyske Myndigheder krævet offentlige og private Bygninger overladt til eget Brug. Talrige Skoler, Kaserne, Ungdomshjem, Hospitalsafdelinger o.s.v. er forlængst overladt Besættelsesmagten. Sidst er Alsgades Skole i København blevet belagt med en Politibataillon, der er paa 800 Mand, og som efter tysk Angivelse skal paa Rekreation her i Landet efter at have været indesluttet ved Ilmensøen. Deres Virksomhed efter overstaaet Rekreation er endnu ikke oplyst! Samtidig har Tyskerne forlangt 130 nye Pladser paa Frederiksberg Hospital, hvoraf en stor Del skal belægges med — tyske Officersfruer! Da General Hanneken har klaget over, at hans Officersstab ikke har faaet overladt de fornemste danske Hospitaler, er det den bedst indrettede Del af Frederiksberg Hospitals Epidemiafdeling, der dennegang har maattet afstaas, bl.a. rummende de moderne Operationsstuer. Til Erstatning har Epidemiafdelingen faaet nogle Barakbygninger, hvor danske Børn med smitsomme Sygdomme nu skal staves sammen med den Infektionsrisiko, dette indebærer ogsaa for det øvrige Hospital, idet Barakkerne er beliggende midt i Komplekset. Ogsaa en Afdeling for kronisk Syge er blevet ryddet, og de ulykkelige skal nu samles paa en 20-Sengsstue.

Imidlertid er det ikke alene offentlige Bygninger, der udleveres. Overalt i Landet er private Ejendomme uden Pardon blevet rekvireret og ødelagt ved Anlæg af Befæstningsværker. Men Højdepunktet af Frækhed er vel

nok naaet med, at Danskere maa fraflytte deres private Ejendom, fordi en eller anden Nazi-Herre har faaet Lyst til at bebo den. Vi tænker ikke paa General Hannekens Overtagelse af Direktør Harald Simonsens Lille Amalienborg — det skal dog have haft Form af en Handel — men paa den Skæbne, der er overgaaet Gartner Edv. Ernst Nielsen, Ryvej pr. Dragør. Han ejede en Gaard, som han væsentligst drev som Gartneri. Her fik han et Par Gange Besøg af en Funktionær ved Lufthavnen, ved Navn Schultze, der uden Kommentarer besaa Gaarden og med en ledsagende Dame drøftede, hvorledes de kunde tænke sig den indrettet, hvilke Skille- rum i Stuerne, der skulde rives ned o.s.v. I Begyndelsen af Maj 1943 fik Nielsen Besked af danske Myndigheder om at sælge sin Gaard til øjeblikkelig Fraflyttelse, og da han trods god Betaling nægtede dette, fik han Ordre til alligevel at flytte, da Schultze straks skulde have Gaarden. Man tilbød allernaadigst Nielsen en Bestyrerplads — paa hans egen Gaard, men da han naturligvis afslog Tilbudet, fik han udbetalt 10000 Kr. til at løve for og maatte flytte uden at faa Lov til at medtage Redskaber og Besætning. Schultze indretter sig nu i sit nye Hjem!

Der er end ikke paa Skrømt anført nogen militær Begrundelse for denne »Ekspropriation«, der iøvrigt ikke behøver at kommenteres.

Og endnu er der Folk, der hævder, at vi »i det store og hele« har bevaret vor Retsgrundlag!

Hr. Gunnar Larsen paa „underjordisk“ Arbejde

Som man vil huske, erhvervede et amerikansk Selskab for en Del Aar siden Efterforskningsretten og, i Tilfælde af at der inden en vis Frist fandtes Salt eller Olie, tillige Indvindingsretten for Raastoffer i Danmarks Undergrund. Den 13. November 1936 blev der fundet Salt ved Harte, men endnu den 9. April 1940 havde man ikke tilendebragt de forberedende, systematiske Undersøgelser. Med Tyskernes Besættelse af Landet standse Arbejdet. De kostbare Boreapparater blev opmagasineret, og Amerikanerne vendte midlertidigt Næsen hjemefter.

Men Tanken om Raastofferne i Danmarks Undergrund døde ikke hen. Den 12. April i Aar saa »Fædrelandet« sig i Stand til at meddele, at der paa »Teknisk Central«s Foranledning flere Steder i Landet var sat Boringsundersøgelser i Gang. Denne Meddelelse havde Naziorganet fra en »en af de Geologer, som er beskæftiget indenfor Teknisk Central«. Vi kan oplyse, at denne Geolog er identisk med Civilingeniør S. V. Sølvér — en videnskabelig Nullitet, der er knyttet til Teknisk Central som »geologisk Ekspert«.

Herefter forstaar man bedre Hensigten med den kongelige Resolution af 2. December 1942, ifølge hvilken Sager angaaende Eftorforskning og Indvinding af Raastoffer i Danmarks Undergrund overføres fra Statsministeriet til Ministeriet for offentlige Arbejder. Hr. Gunnar Larsen ønsker at have alle Traade i sin Haand, og det er ikke nogen Børneløg, der leges, men et Gangsterdrama efter bedste tysk-nazistisk Mønster. Gunnar Larsen og Tyskerne er blevet enige om, at hvis der findes Olie el. lign. i Danmarks Undergrund, saa skal den udnyttes til Tyskernes Krigsførelse. Imidlertid eksisterer jo den famøse Koncession til Amerikanerne, og for at man kan have sin »Samvittighed« ren, gaar Bestræbelserne i Øjeblikket ud paa at bevise, at Saltfundet i 1936 var et Falsum — hvis nemlig de danske Geologer, som deltog i Arbejdet, den paagældende Dag selv har puttet Saltet i Borerøret — nu ja, saa har Amerikanerne faaet Koncessionen under falske Forudsætninger, og man kan med Loven i Haand fratage dem

alle Rettigheder. At det er en usædvanlig beskidt Tankegang, der ligger bag denne Plan generer ikke Hr. Larsen — men vi tvivler dog paa, at han faar Held til at gennemføre sit Synspunkt. Imidlertid har han ved at lade Arbejdet overføre til sit Ministerium slaaet adskillige Fluere med et Smæk: Staten maa betale det kostbare Arbejde med Forundersøgelserne. Paa Tillægsbevillingen for indværende Finansaar har han ved en Tekstamærkning faaet bevilget 380000 Kr. til sit Formaal. Dernæst sikres der ham videnskabelig kvalificeret Arbejdskraft, idet han inddrager »Danmarks geologiske Undersøgelse« under sit Ministerium, og han sørger endvidere for, at Videnskabsmændenes Opgave alene indskrænkes til at finde Raastofferne — saa skal han nok selv sørge for Resten. Det kan vel tænkes, at F. L. Smith, som ganske vist endnu ikke sorterer direkte under Gunnar Larsens Ministerium, vil overtage den merkantile Udnyttelse af Fundene, saaledes som det allerede forberedes for de store Brun-kulslejers Vedkommende — altsammen med »Teknisk Central«s Hjælp.

Vi haaber i næste Nummer af FRIT DANMARK at kunne bringe yderligere Oplysninger om Hr. Gunnar Larsens underjordiske Ekskursioner.

Arbejdsministeren skaffer Tyskerne Arbejdskraft

Tyskerne har krævet 25000 danske Arbejdere til nye Befæstningsværker. Da det imidlertid i Tørvesæsonen og Landbrugets Højsæson kan knibe at skaffe disse Folk, har Arbejdsministeren maattet gøre sig ekstra Anstrengelse. Som sædvanlig gaar man ikke direkte til Værks for ikke at forurolige Befolkningen, men benytter ministeriel Snedighed til at skaffe Tyskerne deres Ønsker opfyldt. I en Bekendtgørelse af 12. Maj har Arbejdsministeren efter Anmodning fra Regeringen standset alle Beskæftigelsesarbejder i Landkommunerne.

Som Motivering for dette Skridt henvises til, at det er nødvendigt for at sikre Land-

brug og Tørvemoser den nødvendige Arbejdskraft. Imidlertid giver allerede de gældende Bestemmelser Adgang til at overføre Arbejdskraft fra Beskæftigelsesarbejder til dette Formaal. Bekendtgørelsen vakte derfor Forundring paa Arbejdsanvisningskontorer og i Landbokredse, hvor man frygter, at den lediggjorte Arbejdskraft nu vil blive tvunget til at søge Værnemagtsarbejde, mens den hidtil har udgjort en Reserve for Landbruget i dets travle Perioder. Den Omstændighed, at Gunnar Larsen, efter direkte Henstilling fra Best, har været den ivrigste Talsmand for at standse Beskæftigelsesarbejderne nu, er kun en yderligere Bekræftelse af Foranstaltningernes sande Formaal.

Hr. Thomsen taget med Tang

I den Jubilæumsbog, som Entreprenørfirmaet Wright, Thomsen og Kier nylig udsendte i Anledning af Firmaets 25-Aars Jubilæum, forfattet af den tyskorienterede Red. Tang, Berlingske Tidende, finder vi under Kapitel-Overskriften: Virksomheden under den anden Verdenskrig, følgende:

»Vi har set, hvorledes Wright, Thomsen og Kier i Tidens Løb mere og mere specialiserede sig i Jernbeton og Vejbygning, navnlig i det sidste. Firmaet var allerede en Aarrække før Krigen, maalt efter den udbetalte Arbejdsløn, blevet det største Medlem af den danske Entreprenørforening. Det indtog en førende Stilling paa Vejbygningens Omraade i vort eget Land og var kendt og benyttet Vejbygger ogsaa uden for Danmarks Grænser. Firmaets Stilling i saa Henseende bevrkede, at Statsminister Stauning i Tiden efter 9. April 1940 anmodede de tyske Værnemagtsmyndigheder om at overdrage Wright, Thomsen og Kier med danske Arbejdere at udføre Arbejdet paa de store Flyvepladser paa Grove Hede og ved Nørre Sundby. At Wright, Thomsen og Kier blev foreslaaet hertil af den danske Regering, skyldes netop, at den vidste, at Firmaet dels havde megen Erfaring i saadanne Arbejder, idet Banerne paa en Flyveplads jo i stor Udstrækning udføres som Kørebannerne paa en Vej og dels besad et omfattende teknisk Materiel til den Slags Arbejder. Det er betydelige Arbejder, som Wright, Thomsen og Kier derefter i Forbindelse med Hoffmann og Sønner, Entreprenør Carl Nielsen, Odense og Melchior og Voltelen har ud-

ført for Værnemagten siden 9. April. I 1942 overtog Wright, Thomsen og Kier i Samarbejde med Christiani og Nielsen for Teknisk Central (Ministeriet for off. Arbejder) nogle meget store Arbejder af samme Art, nemlig Bygningen af Beton-Startbaner paa Flyvepladsen i Kastrup«.

Naar vi saa udførligt citerer dette Uddrag af Wright, Thomsen og Kiers Jubilæumsskrift, er det ikke, fordi vi har i Sinde at drage dets Korrekthed i Tvivl og paa den Vis kaste en Skygge over Firmaets Storhed, det er tværtimod, fordi vi gerne vil være med til at understrege, hvilke vældige Arbejdsindsatser dette fine Firma har øvet — til Gavn for Tyskerne!

Det er sært, at Arbejdsgivernes ellers saa snu Formand, Hr. Thomsen, der til daglig har saa travlt med at bedyre, hvor forpint han er af sit Arbejde for Tyskerne, at han ikke har været fiffig nok til at forstaa, at hans Firmas Rakkergering heller ikke er noget at prale med paa Tryk.

Vi bragte i April-Numret en Omtale af den Maade, hvorpaa Rektor Sørensen, Fredericia, overfor Skolens Elever havde fordømt nogle Gymnasiasters illegale Virksomhed. Nu meddeles os fra Byen, at det kun drejede sig om en kort, formel Afstandstagen, og at Rektor Sørensen iøvrigt er en god dansk Mand. Vi beklager, hvis vi har gjort Rektoren Uret — FRIT DANMARK er yderst forsigtig med sine Meddelelser af denne Art og dementerer gerne evt. Fejl — men vi maa tilføje, at vore to oprindelige Meddelere var nøje kendt med Talen og havde følt sig oprigtigt forargede over dens Indhold.

»Fædrelandet«, Gestapo og de tyske Nazister

Det er mildt sagt, at det Brev fra Folketingsmand Helge Bangstedt, som vi offentliggjorte i sidste Nummer af FRIT DANMARK, har vakt Opsigt. Som Læseren vil erindre, beskæftigede Brevet sig med, hvorledes man paa »Fædrelandet«s Kontor indfangede Folk til Gestapos Fængsler. En ukendt Hr. Madsen var ved den

»danske« Folketingsmand Helge Bangsteds Medvirken blevet overanvortet i det tyske Politis Hænder, fordi han var eftersøgt af en Hr. Tretow Loof. Det viser sig nu, at sidstnævnte ikke er identisk med den berygtede nazistiske Oberstløjtnant i den danske Hær, men en Nevø af denne, Henning Tretow Loof, der bor Rundforbivej 158 i Nærum, som er Medarbejder ved Arbeitsgemeinschaft für Skandinavien-Kunde og som staar i Spidsen for Frits Clausens private Eltersøgningsstjeneste. Hans Anbefalingskort fra Tyskerne er underskrevet af Staatrat Wäsche, der er Gestapos Mand indenfor det herværende Gesandtskab, og han støttes af flere højtstaaende SS Mænd. Brevet afslører altsaa ikke alene nazistiske Rigsdagsmænds intime Samarbejde med Tyskerne — et Forhold, den danske Rigsdag burde interessere sig for, men tillige, at Forræderne er udstyret med Magt og Myndighed til at gennemføre en privat Retsforfølgelse overfor danske Statsborgere. Vi stiller denne Oplysning til Raadighed for Landets Justitsminister!

FRA »POLITIEFTERRETNINGER«

»Ib Juncher (Horsens 22/9 10) skal afsonse 20 Dages Hæfte for Overtrædelse af Motorloven, dog ikke saalænge han er Medlem af Waffen S.S.«

Fhv. Stikker for Socialdemokratiet nu i nazistisk Tjeneste!

»Hestetyven« alias Rudolf Christiansen har i sin Tid paa Hartvig Frischs Foranstaltning været lønnet af Socialdemokratiet som Stikker — dengang blandt Nazisterne. »Hestetyven« er i Dag en fremtrædende Stikker for de danske og

tyske Nazister. Skulde mon den tidligere Forbindelse med Hartvig Frisch stadig bestaa? Hartvig Frisch har fornylig paa en Række »lukkede« Møder oplyst, at han »fra sikker Kilde« vidste, at Folketingsmand Aksel Larsen havde angivet forskellige af FRIT DANMARKS Medarbejdere til Tyskerne. Dette skete paa et Tidspunkt, hvor de danske Myndigheder var helt uden Kendskab til, hvad der foregik hos Gestapo. Er det »Hestetyven«, der er Hartvig Frisch's »sikre Kilde«? — Forøvrigt har det senere vist sig, at det ikke er Aksel Larsen, der har angivet FRIT DANMARKS tidligere Redaktion. Denne Meddelelse er kolporteret af Nazisterne — som vi allerede tidligere har omtalt — med det ene Formaal, at saa Splittelse i den danske Frihedsfronts Rækker. Det lykkedes ikke, og det vil aldrig lykkes!

Aprapas ...

Kaj Munk har paa Paaskeliljens Forlag udsendt 3 Prædikener, hvori han blandt meget andet siger nogle drøje Sandheder, iklædt Lignelsens gennemsigtige Klædebon:

»... Og denne Mand, der er sat til Retfærdighedens Tjener og Lovens Vogter, han maa nu føre Spillet til Ende midt mellem de Magter, hvor han selv har valgt sig sin Plads, maaske med den pjattede Begrundelse, at ellers anbragte de bare en anden der, der var værre end han. Altsaa: for ikke at faa en Sjøver ind, gør man sig selv til Sjøver«.

»Sandheden har Ordet til sin Raadighed, og Løgnen har Sværd og Lænker...«

»... Ja, de der ingenting vover er altid utilfredse, naar de der vover ikke holder ud!«

Kominterns Opløsning

Beslutningen om at opløse Komintern er en af Krigen vigtigste, politiske Begivenheder.

Med denne Beslutning aflives de sidste Rester af Mistanke om, at Sovjetunionen gennem Komintern drev en Politik til

Fremme af egne Interesser indenfor de forskellige Lande.

Beslutningen viser tillige med fuld Klarhed Sovjetunionens alvorlige Ønske om at ville gøre sit til, at Samarbejdet mellem de Allierede, saavel under Krigen

som ved Organiseringen af Efterkrigsverdenen, kan foregaa gnidningsløst, og den slaar fuldstændig Grunden bort under den, der vil hævde, at Sovjetunionens Krigsmaal og den deraf naturlige Følge af en russisk Sejr skulde være Udbredelsen af Kommunismen til hele Europa.

Beslutningen pulveriserer endvidere den sidste, lille, ideologiske Basis, Aksen og dens Vasalstater har haft, den sidste, spinkle Støttestøttepille for deres Propaganda om det „bolsjevnikiske Spøgelse“. Grundlaget for den saa vidt udskregne Antikominternpakt eksisterer ikke mere.

Ribbentrops og Goebbels' Raseri og Indignation over, at den Institution, som de saa ofte har betegnet som Menneskeheds største Fjende, og hvis Udryddelse var et af Nazismens Krigsmaal, nu pludselig ikke længere eksisterer, er betegnende for hvilket alvorligt Stød, der er tilføjet Aksemagterne.

Men selv om Beslutningen utvivlsomt blev truffet i et overordentlig klogt beregnet Øjeblik, er den i sig selv ikke et Produkt af politisk Opportunisme. Den er den logiske Følge af en Række Begivenheder, som gaar langt tilbage i Tiden. Opløsningen af Komintern betyder Forkastelsen af en Organisationsform, som havde overlevet sig selv. Dette Forhold er traadt særlig stærkt frem under de 4 Krigsaar. I alle Lande har Kommunisterne været at finde i forreste Række i den nationale Frihedskamp, Side om Side med Medkæmpere af alle politiske Partier. I Frankrig f. Eks. er der under Nazismens Jernhæl skabt en Folkefront mange Gange stærkere end Fredstidens Sammenslutning. Overalt i de undertrykte Lande modnes de nationale Enhedsbevægelser mod Undertrykkerne, og Kampen antager stadig skarpere Former. Ligesom Opløsningen af Komintern utvivlsomt vil bidrage stærkt

til at opnaa den fuldstændige Enhed mellem Sovjetunionen, England og USA om saavel Krigs- som Fredsmaal, vil den bidrage til at svejse de nationale Modstandsbevægelser endnu stærkere sammen med det ene Formaal at opnaa den hurtigst mulige Tilintetgørelse af Nazismen.

Det vil ikke være Læsere af FRIT DANMARK ubekendt, at der indenfor vor Bevægelses Hovedledelse saavel som indenfor de forskellige Grupper fra den første Dag har hersket det bedste Samarbejde med de danske Kommuniste. De grundlæggende Drøftelser om Retningslinjerne for Bladet og Bevægelsen førtes, som det vil vides, mellem Folketingsmændene Christmas Møller og Aksel Larsen. FRIT DANMARK har gentagne Gange haft Anledning til offentligt at give Udtryk for sin Glæde over dette Samarbejde, som har været af stor Betydning for Bevægelsens Udvikling og dermed for det Stæde, den nationale Kamp har naaet i Dag. Vi benytter den givne Lejlighed til at udtrykke Haabet om, at Kominterns Opløsning maa bevirke, at de Kredse i vort Land, som indtil det sidste har anset et Samarbejde med Kommunisterne for uheldigt paa Grund af disses internationale Forpligtelser, nu vil anerkende, at denne sidste Hindring er bortfaldet, og at Konsekvensen heraf maa være, at det danske Folk slutter endnu tættere sammen i en ubrydelig national Enhedsfront mod de nazistiske Undertrykkere og saaledes ved at følge de forenede Nationers Eksempel paa værdig Maade yder sin Indsats for at fremskynde Tilintetgørelsen af Frihedens og Kulturens Dødsfjende: den tyske Nazisme og dens Allierede.

I denne Kamp gælder det internationalt som nationalt: Jo større Enhed i de kæmpendes Rækker, des tungere Slag mod Fjenden.

Hal Koch og Dansk Ungdomssamvirke

I „Lederbladet“s Majnummer har Hal Koch taget Forholdet mellem Statsmændene og Repræsentanterne for „det folkelige Arbejde“, specielt Dansk Ungdomssamvirke, op til Drøftelse. Han

skriver i „Lederbladet“ blandt andet: „Den nusiddende Regerings Arbejde er at klare Ærterne, at handle fornuftigt og faa Tingene til at gaa indenfor de Rammer, som Landets ansvarlige Rigsdag

har afstukket for dens Virke... Ofte maa den gribe til Foranstaltninger, der krænker Retten, ofte maa den foretage Indgreb, der er en Haan mod Friheden, ofte maa den komme med Udtalelser, der ikke harmonerer med Sandheden. Dens Opgave er . . . . at finde Udveje, ikke at finde Sandheden. Men for os andre er det en Forpligtelse at sørge for, at Sandhedens og Rettens Sag ikke bliver fortiet . . . . Det kan næppe være anderledes. Vore Opgaver er forskellige og vort Ansvar ikke det samme, o.s.v. Den friskfyragtige Djærvhed, der i saa høj Grad har været med til at skabe Hal Kochs Sukces, lyser ud af disse Ord, og tager man dem bogstaveligt, maa man i ham og Dansk Ungdomssamvirke vente at finde aktive Forkæmpere for den nationale Modstand mod enhver Krænkelse af Sandhed og Ret. Men en nøjere Undersøgelse af det, der ligger bag Ordenes pompøse Facade, vil vise, at saaledes skal de ikke opfattes.

Ingen kan betvivle Dansk Ungdomssamvirkes og Hal Kochs ærlige Modvilje mod Nazismen og dens Aand. Fra første Færd har Ungdomssamvirket set det som een af sine Opgaver at holde Demokratiets Fane højt under Devisen, at Ungdommens politiske Interesser skal aktiveres til Forstaaelse af og Forsvar for Folkestyrets Sag. Hvis Tale alene har været af Betydning for, at det danske Folk er forblevet og vil forblive overbeviste Modstandere af Nazismen, saa kan D. U. og dets Formand utvivlsomt tilskrive sig en Del af Æren derfor. Men naar det nu — sidst ved Martsvalgene — er fastslaaet med overbevisende Tydelighed, at de danske af idag ikke er til Fals for Nazismens Lokketoner, saa maa denne Side af Ungdomssamvirkets Formaal siges at være opfyldt, og en fortsat Aktion paa dette Omraade at være mindre aktuel, for ikke at sige en Kamp mod Vejr møller.

Man kunde da vente at se Hal Koch i Spidsen for en Kamp — ikke mod Nazismen som Ideologi, — men mod Nazismen som faktisk Magtudøver her i Landet. Man kunde vente det med saa meget større Ret, som D. U.s Formand i Januar 1942 skrev i „Lederbladet“: Tyskerne har selv ønsket, at Forbindelsen mellem de to Folk skulde gaa igennem Landets offi-

cielle Styre, — ikke ad tilfældige mere eller mindre grumsede Kanaler. Derfor er det ogsaa klart, at vi, som staar i Dansk Ungdomssamvirke, ikke er kaldet til at udtale vor Mening om disse Spørgsmaal. Dertil mangler vi baade Bemyndigelse og Indsigt. Kun hvis det skete, at det danske Styre svigtede den danske Sag, havde vi Pligt og derfor ogsaa Myndighed til at gaa vore egne Veje“. (Disse og følgende Udhævelser af os). Begrebet „den danske Sag“ defineres ganske vist ikke i Artiklen, men efter hele D. U.s Stilling til Problemerne maa man antage, at der dermed menes dansk Demokratis Sag.

I det Aar, der fulgte, fik Gestapo fuldstændig frit Spillerum her i Landet, yderligere en Række Grundlovsparagraffer — f. Eks. om Boligens Ukrænkelighed, om anholdtes Rettigheder, om Ytringsfrihed etc. — blev sat ud af Kraft, og vi fik en Regering af netop de Mennesker, der ivrigst var gaaet ind for ethvert tysk Krav, der brød med Folkestyrets Principper. Alt dette en aabenlys Krænkelse af „den danske Sag“, og alt vedtaget med Ministres og Rigsdags, dvs. „det danske Styres“ Billigelse. Men Ungdomssamvirkets Ledelse lod sig ikke rokke i Tilliden til dette danske Styre, tværtimod følte den sig mere knyttet til det end til noget tidligere Ministerium, idet Hal Koch i Januar i Aar skrev: „I hvert eneste Foredrag siden det famøse Repræsentantskabsmøde har jeg understreget, at Sammenhold om Konge, Regering og Rigsdag nu maaske er vigtigere end nogensinde“.

Med denne Udtalelse og med Samvirkets praktiske Optræden har Hal Koch placeret Organisationens paa sin Plads som et lydigt Led i Landets officielle politiske Apparat. Hans Ord til Statsmændene, som vi citerede i Indledningen, betyder da i Virkeligheden: „Vi er indforstaaet med, at I maa handle, som I gør, men i Folkestyrets Navn er vi nødt til at protestere nu og da. Det skal I ikke bryde jer om, vi bjæffer kun, vi bider ikke“.

Der er tilsyneladende ikke til Dato lagt Hal Koch noget censurerende Halmstraa i Vejen, hvilket er forstaaeligt nok, fordi han aldrig utvetydigt og aabenlyst siger, hvilke Forholdsregler det er, han er imod,

— aldrig raaber til de styrende: „HER krænker I Folkestyret paa det groveste, her maa vi kræve, at Regering og Rigsdag siger Stop!“ I Stedet fremhæver han blot i ubestemte Vendinger at han ikke i eet og alt er enig med Regeringen, at han ikke hører med i den Cirkel, der sidder beundrende omkring de toneangivende Politikere.

I en Situation, hvor det ikke er den aandelige Smitte, der truer vort Land og vort Folk, men derimod en saare realistisk Udnyttelse af vore Ressourcer til Fordel for Nazisternes Krig, og Gennemførelsen af nazistiske Rets- og Forvaltningsregler i vort Samfundsliv, — i en saadan Situation stiller Ledelsen af Dansk Ungdomssamvirke sig tilfreds med at hævde Sindets Standhaftighed. Hal Koch forstaar ikke, at reelle Angreb paa vor Frihed og vore Interesser kræver ikke

alene aandelig, men ogsaa reel aktiv Modstand. Ved sin formelt kritiske Holdning overfor Forsoningspolitiken vinder han til en vis Grad Ungdommens Tillid, men ved samtidig at støtte denne Politikens Repræsentanter og advare mod at drage politiske Konsekvenser af Kritikken bidrager han til at splitte Ungdommens Modstandsvilje. Dermed gaar han objektivt set Tyskernes Ærinde.

Vi har anset det for nødvendigt at gøre opmærksom paa dette, uden at tage Hensyn til de utvivlsomt ærlige Hensigter, der besjæler Dansk Ungdomssamvirkes Ledelse. Heldigvis har Ledelsens Kortsyn ikke hindret talrige Medlemmer og flere tilsluttede Organisationer i paa egen Haand at gøre en betydelig Indsats i den aktive danske Front. Disse unge har forstaaet, at Demokratiet ikke holdes i Ære ved Tale, men ved Handling.

Et Konsortium, repræsenteret ved LRS. Bryld, har købt Badehotellerne i Raageleje, Kregome og Østved — de skal indrettes til Rekreatiionshjem for tyske Børn!

*

Staten har erhvervet Faarevejle Højskole — den skal anvendes som Interneringslejr for de Dansk-Amerikanere, der i Øjeblikket sidder i Vestre Fængsel.

*

Udenrigsministeriet har følt sig foranlediget til at meddele, at Kongens Tale ikke er blevet skrevet i Udenrigsministeriet, hvad onde Tunger skal have paa-staaet.

*

Det danske Raads Blad, FRIT DANMARK, London, skriver om Sabotagen:

Tyskernes Hensigt med at bringe Meddelelser om Sabotage i stor Opsætning i danske Aviser er at forsøge at vende Stemningen mod Sabotørerne. Der kan imidlertid ikke være nogen Tvivl om, at det danske Folk klart erkender, at Sabotagen, som rammer Virksomheder, der arbejder for den tyske Krigsmaskine, er effektivere og at foretrække for Luftbombardementer, som uundgaaeligt vil føre Tab af Menneskeliv med sig.

*

Gueisenau, Norddeutsche Lloyds 18000 Tons store Damper, er sunket i Østersøen efter at være løbet paa en Mine. Man kender ikke Dødsfrenes Antal, men Skibet havde 2000 Mand om Bord paa Vej til Norge.

Forfatterforbundet kræver HANS KIRK løsladt

En Deputation bestaaende af Forfatterne Mogens Klitgaard og Soya har overrakt Justitsministeren følgende:

»FORFATTERFORBUNDET har paa sin ordinære Generalforsamling Lørdag den 15. Maj 1943 eenstemmigt vedtaget at rette føl-

gende Henvendelse til den ærede Minister.

Da det er os bekendt, at der i den senere Tid er sket en lang Række Løsladelser af politiske Fanger, tillader vi os at henlede Ministerens Opmærksomhed paa Forfatteren HANS KIRK.

Da Kirk i sin Tid blev indsat i Koncentrationslejr, var denne Forholdsregel utvivlsomt stridende mod dansk Lovgivning, og selv om der senere er skabt en Slags Lovhjemmel, er der jo ingen Danskere, der er i Tvivl om, at denne Indespærring er stridende mod Grundloven og de Retfærdighedsbegreber, vi alle nærer i vore Hjerter.

Det er os heller ikke ukendt, at Kirk — i al Fald i tidligere Perioder — har lidt stærkt under Indespærringen, og at den deraf følgende Depression har forhindret ham i at skrive. Dette sidste er ikke blot en Ulykke for ham selv, men ogsaa for det danske Samfund, idet han af alle kyndige regnes for en af vore betydeligste Digtere.

Kirks Hensættelse i Koncentrationslejr vil for altid være beskæmmende for Danmark og for den siddende Regering. Men dette vil i nogen Grad kunne begrænses, hvis Regeringen benytter den nuværende Lettelse i de udenrigspolitiske Forhold og sørger for, at Digteren Hans Kirk sættes paa fri Fod.

Saa indtrængende som det overhovedet er os muligt, henstiller vi derfor til Justitsministeren paany at overveje denne Sag og derefter bringe den til en gunstig Løsning. Løslad Kirk — og gør det hurtigt!«

Hr. Thune Jacobsen svarede, at Hans Kirk — der er interneret efter den grundlovsstridige „Kommunistlov“ — havde det saa godt, som noget Menneske kunde ønske sig det, og at han nærmest burde være Ministeren taknemlig for saaledes at være taget i Forvaring og beskyttet mod alle onde Magter. Man maa haabe for Ministeren, at han bevarer denne rosenrøde Opfattelse af Koncentrationslejren til den Dag, da han selv bliver sat paa Græs bag det 3 Meter høje Pigtraadshegn.

En Gestapo-Mand fra Dagmarhus søgte forleden Aften Inspiration i Beværtningen „Den Røde Pimpernel“ i København. Her hørte han et Par tale Engelsk og lod dem øjeblikkelig arrestere. Det viste sig imidlertid

paa Politigaarden, at Manden var fra den italienske Legation og Pigen var dansk. Da de ikke kunde hinandens Sprog, havde de valgt at tale Engelsk, hvilket maa siges at være ganske naturligt — navnlig under „Den Røde Pimpernel“s Tag.

*

En af Dagens mest populære engelske Flyvere er Oberst Gibson, der kommanderede den berømmelige raid mod de store Dæmningsanlæg i Ruhr. For denne Indsats blev han dekoreret med Viktoriakorsset, og da han var i Audiens hos Kong Georg for at takke for Udmærkelsen, medbragte han Udkast til et Slags Vaabenskjold for sin Afdeling. Det forestillede en sprængt Dæmning og bar Mottoet: „Après nous le deluge“ — efter os Syndfloden!

*

Paa Grauballes Konfektionsfabrik i København har man med Magt maattet afvæbne Fabriksvagten, fordi han af lutter Nervøsitet sad og skød hele Tiden. Paa Atlas og paa Skjortefabrikken i Uplandsgade har de nervøse Fabriksvagter ødelagt nogle aldeles sagesløse Plankeværker. Men Politiet synes, det er i sin Orden og kun et rimeligt Udslag af Nervøsitet. Man gør herefter sikrest i at gaa langt uden om alle Fabrikker med Fabriksvagt for ikke at faa en vildfarende Kugle gennem Kroppen.

*

Ca. 20. Juni starter en tysk Presserejse med „neutrale“ Deltagere, deraf 6 danske til Bulgarien, Ungarn, Odessa, Krim og Ukraine.

*

Solstraale —

Efter RAFs Mosquito-Angreb paa Victoria Terrasse i Oslo udkommanderede Tyskerne civile Nordmænd til Oprydning. Nordmændene mødte i Jaket, Smoking o.s.v. Kvinderne i lange Kjoler, og de bar i Spidsen en Plakat med Paaskriften: „Organisation Knold“. — Tyskerne forstod den ikke.

Hjælp os venligst med at faa FRIT DANMARK ud paa Landet. I Byerne gaar det nogenlunde med Distribueringen — men Landboerne skal ogsaa læse Bladet. Vi anmoder Dem derfor om efter endt Gennemlæsning at sende det til Venner eller Bekendte paa Landet.

Redaktionen afsluttet den 7. Juni 1943.